

ARAD ADADUL

363 Palatul Cultural Arad

REDAȚIA și ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Str. Eminescu No. 16.
Telefon: 266.

O.

Asociației »Infrățirea«

odată pe săptămână.

Ni-e dragă pacea,
dăr nu ne temem de
războiu.

Tr. Cotigă.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	Pentru autorități și instituții
200 Lei	1 An 500 Lei
100	8 Luni 250
50	3 Luni 130

In străinătate dublu.

Problema revizuirii.

Așteptăm.

Stăteam într'o bună zi de vorbă cu un minuscul individ care s'a adăpat la palăul unei false culturi internaționaliste. Si dintr-o una 'nr'alta, am ajuns la problema revizuirii tratatelor. Așa cum susținea "Universul" rău a făut atunci când și a propus să organizeze o mare adunare de protest în contra orbăcăilor epilepticielor revizionisti. Nu "TOVARAȘE". Acțiunea româno-nesecului ziar "Universul" vine, cu un ceas mai de vreme, să afirme că băsnicia românească e năua o vorbă de clacă. Acei ari om asistat împăsibilită acțiunile revizioniste conduse de "idealisti" constipați ca acel nebun englez Rothermere. Poporul românesc, care îndstrenză neîterată drăgostea de glorie strămoșească, nu a fost reprezentat în stremitatea căcum ar fi cerut interesele românești. Ambasadorii, mulți nu și au înțeles datoria, și în răstimpul unor deputați deținute pace încoace, puține au fost acțiunile care să contrabalanseze neurasenia revizionistă.

Când aceasta a prezentat fenomene de molipsire, s'a ridicat poporul nevoios și a protestat energetic, gata încând să treacă la fapte pentru păstrarea intangibilă fruntărilor românești câștigate prin jefuire milenară de sânge.

Inițiativa revine unor persoane steme de otialitate. Cu atât mai simbolica este adunarea de Duminică de la Eforie. Nu se va putea spune niciodată că această memorabilă încrastare în istoria românească de după războiu, a fost organizată cu forță.

Că a fost determinată de FORTĂ e drept, dar aceasta a fost foarte sensibilelor, forță dragostei de țară, și aceasta nu lănușește margini.

Așteptăm ca pe granița de vest, Aradul și nu alt oraș să pornească aceste splendide afirmări de romanism imbatabil.

D. Valahu.

UN POPAS: Doi ani de apariție.

Cu numărul de față ziarul ARADUL își încheie al doilea an de existență. Acei cari urmăresc cu atenție ziaristica din provincie, își dau desigur seama de enormele greutăți pe care le întîmpină astăzi o gazetă locală, în străduință de-a se menține pe planul interesului obștesc, într'un timp când ziarele din capitală cu corespondențele din provincie și promptatorii aparție, știu să sansafă tot a te trebuințele sufletești ale cetitorului dela periferie, dornic de a fi în curent cu întâmplările din țară și de peste hotare. Aradul, acest oraș cu vechi tradiții de gazetar românească, a încercat după răsboi în repetate rânduri să mențină această frumoasă tradiție luând luptă cu ziarile din capitală. S'a înținut o serie de ziar noi, cari însă durere, după întâile îsbucniri ale unui entuziasm, trecător, au fost abondanțe, de chiar acei cari le-au dat ființă, înceând de-a mai apărea, înainte de a fi îsbucnit să încreseze la răbojul vremii un an de viață.

Gazeta "ARADUL" răsărită într'un timp când în fața celor 4 cotidiane maghiare, nu se află decât o singură gazetă românească, și aceia cu un pronunțat colorit de politică de partid, a îsbucnit să apară regulat 2 ani de zile. Singura ei țintă fiind de-a face o politică

In orașul nostru, leagăn al vechilor acțiuni pline de o românească demnitate, astăzi s'a cibărit centrul unguresc din granița vestică. In nici un oraș ardelean, nu apar atâta fătuici ireditiști care niciodată nu pierd ocazia de-a înjosii tot ce e românesc.

Așteptăm ca pe granița de vest, Aradul și nu alt oraș să pornească aceste splendide afirmări de romanism imbatabil.

românească, de-a înfiera păcatele, și-a lăudat faptele noastre bune, și mai ales, de-a potoli fantasia svăpăiată a gazetarilor unguri, cari din slăbiciunile îndelungei noastre răbdări, își croiau platforma visurilor lor iredentiste. Gazeta ARADUL s'a străduit să păstreze o linie de conduită sobră, îsbucnind să pătrundă în casele românești și să devină cunoscută. Nu e momentul acum, când ne găsim la răspântie, să înșirăm avalanșa de obstacole pe care îl prăvăleam chiar noi în calea acestei tendințe de-a se menține la nivelul ridicat, visat de inițiatorii ei. Nu și voim să susținem că îl îsbucnui în totdeauna să elime din corpul său otrăvurile, cari fac adeseori dintr-o gazetă locală îsvor de amărăciune pentru mulți. Vrem doar să fixăm adesea că prija apariția ei regulată a ispășit publicul gazetelor din naivitate ei, cari după câteva numere apărute, dar cele mai multe abonamente încasate pe întreg anul, își dădeau obștescul sfârșit spre revolta cetățeanului

tras pe sfoară. Această eroică rezistență până la capăt își are tâlcul său în idealismul celor care îl umpleau prin scrisul lor coloanele, și cari pentru munca lor n-au primit nici o răsplătită materială. Aradul este ziarul — și aceasta vom să o remarcăm în al doilea rând — care în timpul celor doi ani de apariție n'a plătit nici un ban colaboratorilor săi insuflați îsbucnind astfel din săracia veniturilor ei să se mențină și să apară regulat. Către aceștia ni se îndreaptă gândul acum când încheiam în doilea an, mulțumindu-le pentru perseverența cu care au veghit la căpușătul ușei și mădesigilăt la Sinaia, pentru depunerea jurământului. Costul întregiei călătorii a fost plătit de d. Mironescu.

Care este soarta de azi înainte a ARADULUI? În cele 10 săptămâni care ne despart de anul care vine, cei chemați așa spune cuvântul asupra rosturilor lui viitoare, vor și să dea un răspuns optimist la această întrebare. În nădejdea acestui răspuns, spunem abonaților noștri: la revedere.

Urmați-l

O notă laconică a ziarelor bucureștene a trecut neobservată de cei mulți și neajăji. Un ministru nu vrea să primească nici un fel de retribuție pentru serviciile ce le prestează. G. G. Mironescu, vicepreședintele consiliului de ministri, vizând starea rea din țară, a crezut de a să datorie, că, fără recompense bănești, trebuie să-și servească țara.

Mi-aduc aminte, că atunci când d-lul Mironescu i-a încredințat pentru prima oară formarea guvernului, a trebuit să se formeze un tren special, care să aducă pe noii deputați la Sinaia, pentru depunerea jurământului. Costul întregiei călătorii a fost plătit de d. Mironescu.

Pe când era încă ministrul de externe pentru călătorile făcute în străinătate în cehiștii oficiale ca și pentru portofoliul ce-l-a deținut, n'a acceptat să i-se plătească măcar un singur ban. Acum în urmă, ca ministru de finanțe acela lucru.

Altă, cunoșt la suflăt, încasează 7 lei din secătuitul buget românesc. G. G. Mironescu om de suflăt și cu urechea aplăcată la durerile țării, merită stima și lauda tuturor, iar bugetivorii nesăuoși, rușinoși și umiliți să ia exemplu dela boerul moldovean G. G. Mironescu.

am

Noi și ei.

Pactul de neagresiune cu Rusia.

Polonia semnează pactul fără România — Politica de „sărut mâna“ dusă de diplomația noastră, ne-a izolat.

Am remarcat de mai multe ori în coloanele acestei modește gazete, că afilierea politicei noastre externe, la cea a Franței — ori cătă recunoștință îam datoră — este o greșală. Nu am așteptat niciodată să fie urmate păreriile noastre, constatăm numai, faptele și-au luat singure sârcina să ne confirmă. Tot astfel s'a întâmplat și cu pactul de neagresiune cu Rusia. Franța voind să opună blocului anglo-german un ciclu de alianțe perpetuate printre noua serie de acorduri — numite pakte de neagresiune — în care să între și Rusia, a luat inițiativa încheierii acestor pakte, atră-

gând în jurul ei pe Polonia și România. Polonia a și încheiat pactul de neagresiune cu Rusia, urmând ca să îl ratifice numai după ce un asemenea pact va fi încheiat și de către România. Tratativele au început, însă cum, rușii nici nu voiau să audă de recunoașterea Basarabiei, condiție principală pusă de România, tratativele n'au avut nici un rezultat. Aceasta a fost în primăvară.

La începutul toamnei, Franța urgitând încheerea pactului de neagresiune dintre România și Rusia, tratativele s'au reluat. La guvern fiind d. Vaida și fiind pentru teza franceză, au început tratativele cu Ru-

sia, iar d-lui Cădere, ministru României la Varșovia, i-a dat delegație de a trata direct cu Rusia. Aceasta a supărăt mult pe d. Titulescu ministru nostru la Londra. Ormăriile se cunosc. Cădere guvernului Vaida formarea guvernului Maniu cu Titulescu la externe, supărarea Franței și celelalte. După ce lucrurile s'au linșit, guvernul — tot sub presiunea Parisului, sau poate pentru a-și câștiga din nou simpatiile Franței — a încercat să reia tratativele cu Rusia și a intervenit la Varșovia pentru mijlocire. De la Varșovia s'a

(Continuare în pag. 2-a)

Probleme sociale

Supunere ori iubire?*)

de: Coriolan Bărbat.
Kânduri pentru Floricel

Episcopii bisericii anglicane au decis că în formula cuvântului să sâvârșească o oarecare schimbare. Și anume cuvântul *supunere* să-l înlocuiască cu *iubire*. Așa că de acum însăși mireasa engleză nu și va mai urma, în căsnicie, mirele el cu supunere, ci cu iubire.

Iubire în loc de supunere! Și oare deosebirea să fie chiar așa de mare? O femeie care își iubește într'adevăr bărbatul, îi se și supune fără nici o constrângere. Cu această schimbare, de sigur, tendința de modernizare a șters o frază învechită a unei probleme de timp. Femeia emancipată de azi nu mai voește să se subordoneze necondiționat bărbatului ei.

Independența femeiei în găndire și simțire este aproape prețutindeni recunoscută. După concepția de azi, femeia își poate manifesta voiața liberă chiar și atunci, când în formula cuvântului: supunere. Ar fi foarte trist și chiar o așezare greșită a căsnicielui, dacă femeia în multiplele ei griji casnice de azi, nu ar ști și singură ce trebuie să facă. Eu cred că azi nici un soț cuminte nu se pretează, ca el, cu neglijarea dorinței soției sale, să „decreteze” ceva și chiar să „îndeplinească”. Diferența între supuneră de eri și „înalțarea” de azi a femeii constă în acela, că pe când până mai eri bă-

Dacă dorinței soției sale de-a avea o rochie sau pălărie nouă, soțul îi va opune un *nu* categoric, atunci, de cele mai multe ori, va deștepta în ea spiritul de contrazicere. Dacă îi va explica, că momentan îi lipsesc mijloacele de a-i satisface dorința, atunci — dacă într'adevăr îi iubește — se va resemna fără șovăire.

Intr-o astfel de căsnicie, unde există bunăvoiță spre o înțelegere reciprocă, — vom întâlni foarte rar certe. Această reciprocitate trebuie să fie prezentă la ambii soți! Se pare că pentru bărbat ar fi aceste divergențe mai inconmode, ca pentru femeie. Sunt egal de inconmode. Când ambii soți vor primi cu aceiași bună voință îndeplinirea sau neîndeplinirea anumitor lucruri, — falsitatea și luigărea ar fi înexistență.

Adeseori se ivesc divergențe din cauza, că soția efectuață cumpărături fără știerea soțului ei, sau, când acesta îi interzice oarecară prietenii, fără să-și poată baza interzicerea pe felul de-a vedea a soției sale, și ea considerând această interzicere de capriciu, — nu se supune. Dar femeia care înțelege pentru ce bărbatul ei îi interzice anumite lucruri, — iubindu-l — îi va asculta chiar și atunci când nu-i împărtășește în total vederile lui.

Iubire în loc de supunere: este nu înțelegere reciprocă, ba deosebit de iubire, va înlocui de judecățile supuneră!

Dar pentru așa ceva este nevoie atât de bunăvoiță bărbatului cât și a femeii.

Coriolan Bărbat.

*) Din volumul: „Probleme sociale”.

(Urmare din pagina 1-a).

Pactul de neagresiune cu Rusia

comunicat însă, că Polonia ratifica pactul cu Rusia, fără să se mai intereseze de ce face România. Natural că această declaratie a produs stupeare la noi în țară. S-au cerut lămuriri, dar fără rezultat. Ministrul de externe polon, Zalesky, care încercase să î-a apăra România, a fost singur să demisioaneze. Despre această demisie se spune că a fost anume cerută de Paris, spre a ni se arăta căt de puțină importanță avem noi în jocul intereselor marilor state. Și au reușit într'adevăr. Azi România este privită cu indiferență, dacă nu cu dispreț, de către toate Statele Europei, și lăsată în același timp la discreția colosului dela nord. Toate aceste și urmările ce vor avea pentru țară sunt a se datora ambicioșilor și slujgănicilor noștri diplomiți, care pentru un cuvânt bun al Parisului au fost și sunt gata să negligeze interesele țării care își plătește cu bani grei spre a fi bine reprezentată.

Ion Potcoavă.

□ Convocare. Membrii cotizatori ai Soc. „Prințipele Mircea” și toți care îi poartă interesul, sunt rugați să binevoiască neapărat la luna parte la Adunarea generală extraordinară ce se va juca Marți la 15 Noamvrrie a. c. orele 5 în sala de sedințe a Internatului de fete, strada Stroiescu.

La ordinea zilei vor fi chestiuni de o importanță deosebită.

Președintă
Br. Hortense Pop.

□ Adunare Generală. Președintă Comitetului Școlar de pe lângă Școală Normală de învățători convocă adunarea generală a comunității școlare pe 20 Nov. a. c., ora 11. a. m. în localul Școalei, fiind la ordindea zilei votarea bugetului pe anul 1933. În lipsa unui număr: corespondent de membri, adunarea generală se va amâna pe proxima Dumineacă când se va juca cu orice număr de membri.

□ Deschiderea parlamentului. va avea loc în ziua de 15 Noamvrrie cu solemnitatea obișnuită. În cercurile guvernamentale se adună datele pentru redactarea Mesajului Regal. Partidele de opoziție se pregătesc pentru o cruntă luptă contra guvernului.

Nebuniei revizioniste dela Budapesta și aiurelilor presei minoritare „ecou“ al revizionismului.

Notiuni elementare de Istorie Națională. — Valoarea țărilor Române în concertul European”.

Situatia României înainte de marele răsboi era unică în lume.

Țară mică izolată, asezată la gurile Dunării, între Rusia, Austro-Ungaria și Bulgaria.

Origina și rasa vecinilor ei era cu total diferită.

Ea a fost de când s'a născut și până în timpurile noastre continuamență în existență ei ca țară liberă.

Dacă nu a fost ocupată ori sugrumată de acești vecini hărăpăriți, apoi asta s'a datorat și să dăorește strămoșilor noștri și vitejilor lor.

Fata vitejiei românilor a dus vestea în toată lumea și de aceia ei au fost stăvilarul de care s'a lovit tendința de expansiune a Rușilor și Austro-Ungariei către Sud și a Turcilor către Nord.

Dacă nainte de răsboi asta a fost situația României, astăzi nu trebuie să se uite că România este stăvilarul expansiunii tendințelor internaționaliste și nebuniei Bolșevicilor din Rusia sovietică, care tinde spre occident pentru a

*) Extras din istoria românilor, de Lt. Colonel Andressu.

distrugă statele naționale, creștine, amenințând capitalismul și cultura popoarelor apusene.

Este cunoscut că aceasta nebunie la 1918—19 s'a aflat ecoul în Europa Centrală, culminându-se în Germania în frunte cu Spartacus, iar în Ungaria sub comanda lui Bela Kun, unde și astăzi persistă și amenință civilizația Europeană.

Ungaria în special a fost un centru de focar al bolșevismului care s'a înăbușit la 1919 cu vitejie de baionetele soldaților români, salvatorul civilizației, culturii popoarelor apusene și a statelor Creștine, Naționale.

Dacă la 1919 soldatul român a salvat civilizația Europeană, astăzi grănicerul Român așezat pe malul Nistrului nu apără numai granile Neamului și a Țărilor noastre, el este și sentinelă care veghează și apără civilizația și cultura omenirii întregi.

„Stim că mai multe veacuri noi am tînuit spatele tuturor invaziilor bărbare venite dela răsărit, noi trebuie să tînem războale, țările din occident

au făcut cultură, literatură, și perfecțiune.

„Astăzi sunt siliți a recunoaște că toată lumea are nevoie de România dacă nu vreacă să cadă în năvăla bolșevismului. O știe toată lumea că grănicerul căzut de gloanțele bolșevicilor pe malurile Nistrului nu ne apără numai pe noi și Români, ci și țările din Occident care nu au în noi o slugă ci o armată vitează care-i apără și pe el și tot ce este bun în marele concern al Universului”².

La 1919 cultura, literatura, perfecțiunea și capitalismul țărilor occidentale au fost perclitate de armata bolșevică a lui Bela Kun sub comanda căruia garda națională maghiară a fost transformată în armată bolșevică.

Iată cine are îndrăsneala să ceară revizuirea tratatelor de la Trianon.

Gh. Cr. Grădișteanu.

²⁾ Extras din cuvântarea Druii S. C. Pop înființată la Prefectura județului Arad în luna Octombrie 1931.

Manifestațiile studențești de Joi seara

Manifestații în dreptate contra Ungurilor.

Studentii au făcut Joi seara în capitală demonstrație.

Ei s-au adunat, întâi, în fața cinematografului „Regal”, din b-dul Elisabeta, cerând proprietarului să înălțe afișul pe care era trecut numele artistei ungare Käthy Nagy.

Afișul fiind dat jos, studentii au adus apoi o scară pe care s-au urcat și cu o biidineau vopsit o parte din acoperișul de sticlă dela intrare, rezervat pentru reclame, întrucât combinația culorilor se apropie de aceea a culorilor naționale ungare.

De aici, un grup de studenți s'a dus la restaurantul „Otelteleșeanu”, din str. Matei Millo, unde au lipit pe ușa principală un afiș, pe care era scris: „Trăiască România Mare”, cerând patronilor localului să arboreze drapelul național.

Studentii au trecut la cinematograful „Lido” unde au rupt câteva afișe cu numele unui artist ungur.

Eșind în bulevardul Elisabeta și voind să meargă spre calea Victoriei, manifestanții au fost opriti de un cordon de jandarmi.

De aici studenții s-au dus la restaurantul „Carpății”, unde au cerut de asemenea să se arboreze drapelul național.

Același lucru l-au făcut și la restaurantul „Bavaria”, din str. Brezoianu.

În fața tuturor acestor localuri, studenți au manifestat împotriva ungurilor, cerând ca patronii să înlocuiască personalul străin ce-l au în serviciu.

Studentii opresc o conferință.

Cum la fundația Carol se ținea o conferință în contradicție cu o confereție organizată de soci. „Criteron” — despre scriitorul francez André Gide studenții au plecat într'acolo. Pătrunși în amfiteatrul ei au silit pe conferențari să părăsească sala.

Studentii au explicitat publicul că au oprit această conferință deoarece se discutau chestiuni cu caracter pronunțat comunist.

Dela fundație studenții au trecut în fața Palatului Regal, unde au cântat „Imnul Regal”. S-au înăpărat apoi pe Calea Victoriei și trecând pe strada Sărindar s-au întreprințat spre catedrală.

Pe tot parcursul manifestațiilor au fost secondați de două companii de jandarmi.

La clubul socialist.

Ajunsă la cantina Gutenberg, deși toată lumea îi socotea potoliți, studenții, după câteva minute de constatăre, au luat hotărârea să pornească spre sediul social-democrat din str. Iosif 37.

Ajunsă aci, ei au smuls obloanele și, pătrunzând în local, l-au devastat.

Biblioteca clubului — câteva sute de cărți — a fost apoi scoasă în mijlocul străzelui, unde studenții l-au dat foc.

Sosind peste puțin și poliția manifestanții au fost împriștiati.

Salariile și pensiile nu vor fi reduse.

Apărând în unele zile dimineață știrea că se proiectează reducerea salarilor, Ministerul de Finanțe că ea nu va afecta neîntemeiate, aducând tot deodată la cunoștință că acestă chestiune nu s'a pus niciodată în discuția Consiliului de ministri, nici în studiile Ministerului de Finanțe, nepărtind în nici un caz admisibil a să face o reducere de 30 la sută din salarii și pensii.

○ Iămuriș. Din partea lui Ungureanu am primit în redacție o serie de copii de niște procese verbale, în care dsa este scos basma curată din acuzațiunile ce îi sunt adus. Colaboratorul respectiv nu le poate lua în considerare deoarece nu sunt legal autenți.

○ Noi alegeri în Germania. Zilele trecute în Germania a avut loc noi alegeri. Cu puțină modificări, conformația politicii a Reichstagului a rămas aceeași. Schimbarea cea mai sensibilă a simțit-o hitleristii cari au pierdut vre-o 11 mandate și comuniștii cari au câștigat trei campe pe atâlea.

○ Se revizuesc frontierele Poloniei. Din Londra se comunică o știre care dacă este conformă cu realitatea va produce mare vâlvă, noi neînțelegeri în Europa, a cărei suflare politică va suferi schimbări de natură foarte gravă. Tatăl acea telegramă: «In cinci curile oficiale engleze se anunță curențul pentru re-vizuirea frontierelor germane de răsărit și suprimarea în folosul Germaniei a Coridorului Polonez». Rezultă din această știre, că Anglia a hotărât să torpileze tratatele de pace. Numai să nu se întoarcă în potiva ei!

Acuma a sosit cele mai bune și recunoscute impletituri de lână cu vigneta de URS la firma

Weisz și Beniamen Bulev. Reg. Maria Nr. 8, ARAD.

Celui ce nu are, i se va lăua...

Domnii pleacă, doamna rămâne...

Printre șomerii intelectuali — Concurența neleală a femeilor — Între revizuirea numirii funcționarilor și noile numiri de funcționari.

Tinerimea de azi este jertfă nevinovată...

Mulțimea intelectualilor rămăși fără mijloace de trai, crește mereu cu noli absolvienți fabricați de școlile noastre superioare. Pe acești fericiți posesori de diplome de doctorate și paradoctorale îi vezi azi alergând cu pălăria în mână dela o autoritate la alta, căsind un loc cât de modest din care să-și poată agonisi o pâine mizerabilă pentru prelungirea agoulei. Ce nu fac aceste victime ale politiciei școlare a guvernelor de după războl ca să nu moară de foame? La căte umiliri, renunțări și înjosiri nu sunt supuși? Le supoartă cu stoicism pe toate, conștiți că nu ei sunt viața acestei stări de lucruri. El, când au plecat de acasă, din satul lor, de lângă pădurea și țarina lor, au fost atrași de mirajul slujbelor, la stat, care în anii imediat după războl avea nevoie de oameni. În acești ani Statul a chemat, a făcut favoruri celor care veneau la învățătură. Au de an veneau tot mai mulți, dar an de an, eșau din școli tot mai mulți, an de an locurile se complectau pe de o parte cu noi titrați, pe de altă parte cu partizanii politici, și an cu an fraudele și risipa banului public, rodeau înacet dar sigur temelia economică a țării, dând naștere unei crize interne. A venit criza externă care ne-a adus pe marginea prăpăstiei, ne-a adus la situația de azi când străzile sunt căptușite de cerșetori în haine negre.

2300.

În reportajul de azi, din variantele aspecte ale șomerilor intelectuali și a mizeriei în care se săbat, vom reda câteva. S'a răspândit veste că într'un oraș vecin este vacant un post retribuit cu 2300 lei lunar. Au candidat pentru acest post 12 licențiați în drept, 40 studenți care nu și mai pot continua studiile, și 80 func-

tionari, puși în disponibilitate de altă autoritate, pentru economii bugetare. În ziua publicării rezultatului, eram acolo. N-am să uit nici odată fețele pale și aproape transparente, hainele licioase și rupte și ghetele sparte ale celor mai mulți dintre candidați. Am intrat în vorba cu el. Aproape fiecare venise cu căte o recomandare din partea unui politician și fiecare sădăjanu să fie el numit. Se găseau și nișe între ei care spuneau că nu au nevoie de recomandări deoarece între atâția candidați, protejați de diferite mărimi, cei chemoți să facă alegera pentru a nu fi pe numenii, vor alege și numi din cei fără proprie... Rezultatul nu l-am mai așteptat, nemai putând suporta privirea lor pline de speranță, care căteva minute mai târziu au fost spulberate în vînt.

Celui ce n'are, i se va lăua...

Un alt aspect. Unui profesor rămas fără catedră, dar care mai avea câteva ore la o altă școală, i s-au luat orele. Dar nu pentru că nu mai aveau nevoie de ele, ci ca să fie date altuia, care mai avea și care chiar fără acele ore putea trăi boerestă chiar în criza de azi. Mai este nevoie să amintim că profesorul a rămas pe drumuri? Ce adevarat sună astăzi cuvintele: Celui ce nu are i se va lăua; celui ce are i se va mai da!

Concurența neleală...

În situația mizerabilă a intelectualilor, de azi, și femeile au un rol destul de important, prin concurența neleală ce o fac bărbaților. De parte de noi gândul și intenția de a nega femeilor dreptul la viață și dreptul de a ocupa funcționali și a exercita cariere până aci

rezervate bărbaților. Ridicăm însă glasul nostru contra procedeelor pe care le întrebunțează în lupta pe care o ducem cu toții pentru a ne asigura viața de toate zilele. Căci femeile în luptă nu întrebunțează numai mijloacele întrebunțiate de bărbați, ci și alttele care decurg din natura lor delicate... În fața acestui fel de mijloace bărbații nu pot opune, astfel că e reguă generală că acolo unde postul e solicitat de un bărbat și de o femeie, aceasta din urmă rămâne pe poziție, iar bărbații pe drumuri. Dar femeile nu sunt avantajate numai la ocuparea postului ci și atunci când e vorba de concedieri de bărbați. În afară de aceste femeile sunt mai bine plătite. Pentru o mal bună înțelegere a celor scrise de noi, cităm și două exemple.

7000 lei lunar.

In biroul unui avocat din Arad, o femeie — dacă nu ne înșelăm, domnișoară — îndeplinește funcția de dactilografă de 8 ani de zile. Românește nu știe nici o boabă, rudenie nu este cu avocatul respectiv și cu toate aceste primește un salar de 7000 lei lunar. În același timp funcționarii avocațiai, barbău și de cele mai multe ori studenți în drept și stagiaři abia primesc salarii ce variază între 3 și 4 mii de lei lunar.

Despre o comparație între munca prestată de băieți și de fata respectivă — nici nu poate fi vorba. Stagiarii — doctori în drept și licențiați în drept — știu mai bine decât noi ce muncă depun funcționarele din birourile advocațiale.

Domnii pleacă, doamna rămâne...

In legătură cu concedierile cităm un alt cas. La o fabrică din localitate, s'au concediat mai multe serii de funcționari,

pentru a nu împlini anii de serviciu după care întreprinderea să fie obligată a te plăti pensie. În aceste împrejurări era natural, ca fabrica să păstreze în primul rând persoanalul bărbătesc, cu studii de specialitate. Nu s'a făcut așa. Bărbații indiferent de studiile ce le aveau au fost concediați iar doamna — văduvă prin divorț — a fost păstrată. De curând a împlinit minimul de timp, care-i dă dreptul la pensie. Acestei Doamne — văduvă prin divorț și tinăra i se plătește lunar un salar de aproape 10,000 lei (citește biet șomer intelectual și doctor al nu știu cărei universitate: sece mii lei). Dar așa e azi. Domnii pleacă, doamna rămâne.. la salarul mare....

Statul dă lecții.

Și azi când exemplul din cele relatate mai sus, se întâlnesc la tot pasul — noi am luat pe cele mai caracteristice — statul vrea să dea lecții, vrea să dea exemplu, controlând numirile de funcționari făcute dela războl în coace, spre a se debarasca de funcționarii pur și simplu și care nu au pregătitrea cerută de lege și regulamentele în viitor. Foarte bine, aplaudăm această măsură. Păcat numai că medalia mai are încă o parte și aceasta e mai interesantă.

Reversul medaliei.

Păcatul cel mai mare a acestui revers, este faptul că guvernul e format din oameni. Apoi, guvernul se bazează pe parlamentari care și ei sunt numai oameni, și care la rândul lor se bazează pe voturile masselor. Si acești deputați nu pot refuza pe un alegător care vine să i se dea slujbă la stat. Deputatul după cum se știe este mare și tare în cir-

cumscripția sa. Si lată-ne dar puși în fața unei situații foarte curioase: La București comisia de verificare a numirilor funcționarilor, în provincie cu noi și iubăsi, — agenti la precepție impiegați pe la primării, etc. recrutează dintre tărani, care în cel mai bun caz au 4 clase primare. Prin aceste numiri iraționale se fac mai multe relații singură lovitură.

Se pun tărani nepregătiți în locuri unde este nevoie de oameni cu pregătire. Acești oameni nu fac și în același timp, fiind funcționari ai statului încep să se creadă mai înțelepti și mai cunoscă decât cel din mijlocul cărora s'au ridicat la această situație își dau aere de cunoșcători ai trebilor politice pe care le interpretează într-un așa fel, că seamănă ură contra conducătorilor. Apoi funcționarii sunt, își negligează pământul, prejudicând astfel economia țării.

Demoralizează pe absolvenții de liceu care sunt cu zecile prin sate, neavând cu ce și continuă studiile, și nefinind prietenii în nici un fel de slujbă. Acești intelectuali în formăție sunt ogorul în care curente subversive vor da roade, când răbdarea lor și a părinților care văd zădărnicia timpului perdat prin școli de copii lor, va ajunge la sfârșit, va izbuci tumultuoasă și nu va mai putea fi opriță. Chiar și în aceste vremuri de grea criză statul trebuie să-și îndrepte ochii spre formația sufletească a tineretului de azi, care este jertfă nevinovată adusă pentru îspășirea păcătoșilor de după unire care ne-au adus în stare de azi. In loc să angajeze funcționari dintre tărani nepregătiți, — venind astfel în contradicție cu criteriul revizuirii numirilor — angajeze tineri — nu tinere — va căștiga de două ori:

1. Il va scăpa dela mizerie și din ghiarele curentelor subversive, transformându-i în elemente constructive și

2. Va curăța administrația de elementele incorekte, nepregătite necinstitite și sperate de azi.

*

*

A învinovăți pe cineva pentru aceste stări e greu pentru că toți suntem vinovați.

Am scris cele de mai sus pentru a aduce o măngădere pentru cel lipsit de lucru, pentru a marca o epocă durerioasă în viața noastră de stat și pentru durerosul taboul cel prezintă moravurile noastre de azi.

dr. Quartz.

se pare să a fixat și un premiu?

— Este la mine, D-le Șef.

— Ei bine, doamnă, — se întoarce șeful poliției spre consilierul său, — D-le R. a fost zilele trecute în gara Arad, victimă unor pungași de buzunare. Se vede că voia să plece în străinătate, și un pungă de buzunare abil, tocmai când voia să se urce în tren, și tăiașe buzunarul în care ținea portmoneul: i-a furat portmoneul cu vre-o căteva zeci de mii de lei. În portmoneu era probabil și scrisoare a unei D-voastre, și pungașul nerușinat voia, desigur, să tragă și din asta un folos pecuniar.

Vă rog, scrieți poste restante, o scrisoare, în care să spuneți, că sunteți dispusă să trimiteți suma cerută, dar numai în schimbul scrisoarei. Santagistul va aduce scrisoarea aceasta... respective o va trimite cu cineva. Cu un hamal, sau cu cineva să găsi la cel mai apropiat colț de stradă. Desigur, nu el personal va întreprinde manevra aceasta, ci un confident de-a lui. Va fi foarte prevăzător prima dată,

Din carnetul unui ofițer de poliție.

Răventura doamnei consilier.*)

de: CORIOLAN BĂRBAT.

In biroul șefului de poliție Gai, intrase, de ună zi, o doamna tinăra, extrem de agitată.

— Sună soția consilierului... Mi s'a întâmplat ceva ne mai pomenit. Dle șef, și vă împlor să-mi daiți ajutorul D-voastră, dar numai așa, dacă mă asigurați, tot odată, de discreție.

— Vă rog să dispuneți de mine, stimată doamnă.

— Înainte de toate, cetiți.

Era o scrisoare.

“Adeacă și Dvoastră” — așa se înțepea, în mod semnificativ, scrisoarea. — Soțul D-voastră o să fie foarte placut surprins, când va afla totul.

*) Din volumul: „Insemnările unui ofițer de poliție” — ce va fi pus în curând sub tipar.

Să luăți la cunoștință, dragă doamnă consilier, că am cunoștință de secretul D-voastră, păstrat atât de temător. Sunt chiar în posesiunea acelei scribere parfumate, în care figurați cu mărimimie D-lui... ora fericirei. Trebuie că ați petrecut admirabil. Sentimentul meu moral este revoltat, și dacă nu veți trimite poste restante, sub “Dragoste oprită”, zece mii lei, atunci voi fi nevoie să expediez acest mesager parfumat — soțului Dvs.

In numele ligii contra rendes vous-urilor

un domn.

Şeful poliției cetățeană scribere, apoi privi întrebător spre doamna consilier.

— Aceasta are, desigur, și antecedentele și urmă-

Doamna consilier, — însă pot să vă asigur, că lucrurile nici pe departe nu sunt așa pe cum le înșinuăza această scrisoare. Mesagerul de care vorbește acest santagist, în numele ligii contra rendes vous-urilor...

Aci Doamna consilier izbucnă într'un râs nervos.

— Deja sunt și astfel de ciudățeni..., ca să urmeză mai departe, acest mesager de fapt l-am scris eu, și în el am dat chiar întâlnire unui Tânăr. Înainte de a mă căsători, pe când erau încă o fetiță, acel Tânăr îmi facea curte și totă lumea ne privea ca pe o prete poatră. Dar veni între noi consilierul. Poate era deja trecut de acea etate, când își impunea barbatul, dar părinții mei găsira că este mai consult, dacă î-aș întinde lui măna. Așa a și fost, și eu am devenit consoarta cinstiță a consilierului. Până când, doar acum o lună, reapără curtezanul meu de odinioară. Deși rămas la o distanță respectabilă, dar privirea lui mă implore, mă rugă mereu, până

când, apoi, la o serată, îmi strecurase un biletel. În rândurile scrise era iubire, amintea de sinucidere, și numai o singură dată să-i dau prilej, să-mi poată spune cât suferă. Simțeam un fel de muștrare a conștiinței, dar eram în clar și cu aceia, că trebuie să-l fac să înțeleagă, că vreau să rămân o femeie cinstită. I-am răspuns și i-am dat întâlnire, unde i-am spus pe față, că între mine și el — este soțul meu. Din nou a adus pe tapet amenințarea cu sinucidere, dar nu s'a sinucis, ci... scrisoarea mea a ajuns la ligă contra rendes vous-urilor. Ce să fac acum, D-le șef?

— Cum se numește respectivul, doamna mea?

Femeia ezită puțin, dar, totuși, îi spuse numele.

— Ah, da... Așa cred, că am descifrat enigma.

Şeful poliției sună și, după puțin, intră în birou detectivul Chiș.

— D-le Chiș, la D-ța este dosarul cu reclamația D-lui R., cu chestiunea pungașilor de buzunare din gară, în care mi

La C.F.R. găinăriile pedepsite cu punerea în disponibilitate, iar hoții avansează.

Cazul Reichenberg trebuie revizuit

In atenția Dului Gen. M. Ionescu Dir. Gen. C. F. R.

Recomandăm D. Gen. Mihail Ionescu revizuirea urgentă a dosarului D. G. No. 71845 din 1930 și transpunerea lui la Parchet pentru terminarea instației căci tare nășteană Reichenberg se va folosi de pașaport și nu se va lăsa păcălit ca în 1928 când i s-a confiscat de către poliția, care l-a anchetat.

Acest individ și „tovărăș” convins a lui Béla Kun, încă dela 1919 visase postul de inginer la C. F. R. și deja de atunci își plănuise lovitura pe care va da mai târziu statului Român căci prins în gara Jászberény de soldații români în flagrant delict cu contrabandă de valută română unde s-a dat drept inginer C. F. R. Io realizează nu era altceva decât un comunist convins și contrabandist ordinar care a săpat și a căutat să distrugă ceiace să clădit cu brațele vânjoase a soldatului român și cimentat cu sângele celor 800 mil eroi căzuți pe câmpul de onoare pentru că să lasă tara pradă, acestor haine și bestii ordinar care se îmbală din belșug.

Dar despre aceasta mai târziu.

Cu ce a fost acuzat Reichenberg?

In reportajile noastre anterioare am arătat că Ing. Reichenberg intrat în serviciul C. F. R. prin operațiuni frauduloase, cu sustrageri de bani și materiale a păgubit adminis-

nistrația C. F. R. cu o sumă ridicată de 868 631 55 Lei și iată cum:

1. Inginerul Reichenberg Dezideriu în anul 1928 și 1929 până la 20 Mai și-a înscris suma de 65 537 Lei din vânzarea frâștilor la diferite fabrici de cărămidă din Arad și imprejurimi.

2. În anul 1928 din lemne de foc aduse pentru personalul depoului C. F. R. Arad cu reducere de transport, a vândut la diferiți particulari, cca 46 vag. pagubind administrația cu căte 1400 Lei de vagon cela ce face în total suma de 62.400 Lei

3. În anul 1929 sosind la depoul Mare Arad lemne de foc de rea calitate s-au refuzat de către Inep. de Tracțiune din Arad, urmând ca furnizorii să-și ridice lemnele rele și să le înlocuască cu lemne de bună calitate.

Cantitatea totală de lemne refuzate a fost de 175 m. c.

Inginerul Reichenberg D. concus de percepțele balșevice și convins că procedura sa este de perfect acord cu dogmele comunistului nu perdește aceasta ocazie să a-

face o nouă infracțiune — cum o numim noi — și se angajează ca să vânză el personal lemnele refuzate la particulari. Cu aceasta ocazie a vândut și din lemnele administrației C. F. R. cca 225 m/c. Prin acest furt ordinar a păgubit administrația cu 85.299 Lei.

Dar acesta este numai începutul, căci vom continua

S'au eftinit sticlăriile

Cu prejurile cele mai reduse, puteți cumpăra tot felul de sticlării, serviciuri pentru comporturi etc. la firma

Szabó Adalbert
Bulevardul Regina Maria

Cu bani pușini puteți mult cumpăra
la firma **Textil Central** viz-a-vi de
Prefectura Județului

căci nu va avea incredere. Așadar, dacă noi ne-am sesiza de prima dată, am risca să ne scape, de oare ce ar prinde ușor mișcarea noastră și ar simți imediat cursa, — dar să presupunem că l-am prinde, nu este sigur, că scrisoarea va fi la el — și doar, pentru D-voastră, asta este principalul — și atunci omul nostru, când se va elibera, din răzbunare, va trimite din adins scrisoarea amintită soțului D-voastră, ceia ce ar da loc desigur la răstămicări penibile.

Doamna consilier făcu așa cum i-a propus Șeful poliției. A doua zi avu deja răspunsul, că scrisoarea ii va fi pusă cu placere la dispoziție, dar nu mai în schimbul sumei de 20.000 lei.

Şeful poliției avu dreptate. Santagistul văzând că totul merge fără nici un inconvenient, deveni mai îndrăsnit.

— Lângă palatul poștei stă hamalul No. 55, — scria. Scrisoarea, sigilată, se află la el și este înrumat să v-o predea numai în schimbul sumei de douăzeci mii lei.

Cortolan Barbat.

A doua zi, doamna consilier, însoțită de detectivul Chiș, veni în fața palatului poștei. Hamalul era acolo. Deja avea instrucțiunile necesare. Preluă banii, și predă o scrisoare sigilată.

Detectivul urmări hamalul, iar doamna consilier, nerăbdătoare, desfăcă plicul. Scrisoarea era de fapt înăuntru, dar nu avu timp să se mai gândească. Un om, în fugă de-a lungul trotuarului, se izbi așa de tare de ea, că aproape o răsturnase.

— Hoțul, prindeți hoțul! — strigă.

Vîro căjiva oameni și făură drumul, se ivi și un gardian, și îl prinseră.

— Aceasta este acela, căruia hamalul i-a predat banii! — ii explică doamnei consilier detectivul — dar îndată ce m'a văzut o rupsese la fugă. — La poliție, apoi, santagistul a fost identificat în persoana unui periculos pungaș de buzunare din trenuri, la care s'a și găsit partea cea mai mare a banilor furăți.

Cortolan Barbat.

In cetatea păcii a curs Sânge... In orașul în care diplomații trăiesc pacea eternă, armata a tras cu mitralierele în mulțime.

Viața politică atât a fiecărui stat în parte, cât și a tuturor în general, prezintă nepotriviri și contraste ce se bat cap în cap. Cea mai nouă afacere de acest fel să a petrecut Mercuri la Geneva, orașul în care diplomații din întreaga lume se înzuesc să asigure continentului nostru o pace eternă. Zădărnicia înzunțelor lor — subminată de interesele marilor fabricanți de armă, ale marilor pescuitorilor în ape tulburi și mai cu seamă a spiritului revoluționar a Moscovei — se vede omene petrecută Miercuri la Geneva asupra căror telegramele vestesc următoarele:

Unionea națională a organizat astăzi în sala comună o manifestație prin care se cere gunerea sub acuzația a doi Nicolae și Dicker, membri ai partidului socialist din Geneva.

Manifestația s-a înținut într-o atmosferă foarte agitată. În vînătoare de sala de intrare s-au proiectat multe ciocniri între mulțime și jandarmi. Către ora 21 și 30, aceste ciocniri au degenerat într-o dezverărată răscoala.

O companie de recruți din Infanterie, chemată în ajutor de comandanții jandarmilor, a fost atacată și în parale dezarmată de mulțime, care su-

furiată a smuls armele soldaților rupându-le.

Trupa a bătut în retragere și văzându-se asediată și amenințată să fie complet respinsă, sub ploaia de pietre aruncate de mulțime asupra ei, după ce a dat semnalul cu trompetă, a tras o slavă de focuri de armă și mitralieră.

Singura salvă care s-a tras a îuspălmănat mulțimea. Totuși, agitația continuă încă la miezul nopții. Mulțimea manifesteză pe străzi împotriva armatei. Poliția continuă să șarjeze mulțimea strânsă în jurul sălii comunale.

Mai există re-cunoștință....

Trăim vremuri grele și pline de obidă. Lumea e plină de plâns și jale. Te impiedeci la fiecare pas de ponosuri, de fi-e groază să-i pui cuiva bănă întrebare: Cum o mai duci?

Si de aceea, în lumea a ceasta plină de urcăciune, mi-a căzut nespus de bine o vorbă bună prin să încreză în treacăt, pe drum.

Un grup de școlari. Eleve de școală secundară, internate în Internatul diecezan de fete din strada Șt. Iosif. Ciorăvăesc, sglobii ca niște vrăbii, cu ghiozdănașele subsuără:

— Domnișoara directoară a domnișoare directoare...

Ma așteptam să prind cuvinte de ponos la adresa „domnișoarei” și mă surprins, cum nu se poate mai plăcut, subiectul sprintenei și gălăgioasei lor conborbiri. Era vorba, nici mai mult nici mai puțin — de mirare, dar perfect adevarat — laude la adresa domnișoarei. Se pare, că una dintre eleve a fost greu bolnavă și a scăpat teatără numai datorită unei îngrijiri deosebit de mari din partea „domnișoarei directoare”. Laudele erau sincere, calde și generoase, aşa cum de generoase sunt susținute celor nealiniști încă de puhoi pătimirilor.

Prin rezultatul obținut de ploștenii cu Ripensia, se poate prevedea o victorie gloriosă, mai ales că după unele informații ce le avem, Faur își va face Dumineacă reîntarea în Gloria. Prin venirea lui Faur, comportamentul apărării căsătării unal din cele mai valoroase elemente.

Înaintarea Mercea — Cosma II — Barbu II — Dobra — Igua, prezintă oarecare desavantajă prin lipsa de antrenament a lui Igua, care însă la antrenamentul de Marți a arătat lucruri frumoase, și prin timideitatea lui Mercea care mai trebuie să învețe cum să schoteze. Centrul Barbu II și Dobra, vor fi realizatorii de Dumineacă.

Îmi vor ierta miciile mele prietene, indiscreția, dar găsesc bine să însemnă nevinovata lor sporăvăială: ca indemnă pentru cei dormici de bine, sălindu-se, că faptele frumoase nu rămân nici astăzi, în veacul nebunilor, fără recunoșință, virtutea cea mai frumoasă dintr-o virtuță. Același motiv îmi înțelege nădejdea, că distinsa domnișoară Tulia Bogdan nu se va simți jignită în sensul domnieisale de modestie pentru faptul, că — în dorința de a reda fidel cele auzite — am îndrăsnit și pomeni aci numele.

Tovie.

Infrângeri...

Parcă e un facut. Orașul nostru, în materie de foot-ball, începe să devină un fel de „Maroc” pentru grajdurile cari ne au furnizat armăsari cu desăvârșită tehnică, pentru echipa națională.

Cățiva din românilii aserviți acestor imunde cluburi — e vorba de N. A. C și Ripensia — nu vreau să înțeleagă, că un match numai atunci poate fi căștigat de o echipă, când acesteia nu-i lipsește insuflețirea și mai ales când aceasta nu este mică. Am văzut cazuri: Gloria — Ripensia și Amfea — C. A. O. Insuflețirea săfără seamănă a ambelor echipe arădate, a surclasat net atât tehnica ripensiană cât și falma N. A. C-istă. Si astfel punând în cumpănă tehnica și insuflețirea, ne explicăm Turtucaia (de 4 ori) românească.

Avem convingerea că după cele întâmpinate, vom avea mare fericire de a nu mai găsi numele cretinului Czinczér figurând în echipa națională. Vom fi scutiți de serviciile tehnice ale manechinelor dela N. A. C. și — postulatul pe care l-am mai vrea realizat — vom avea o echipă națională numată cu elemente românești.

Instalații electrice, repară ieftin mașini de cusut

Schwartz Arpad

electrician Arad Str. Brancovici Nr. 1.

a sosit cel mai modern tip de **Radio** cu prețurile cele mai ieftine.

Cititi: ARADUL

Terezia S. Winkler

Salonul coafur de

Dame, local deschis

să mutat în

Str. Eminescu Nr. 15.

Afțiunea de ajutorare a șomerilor.

— Un succes al ziarului nostru. —

În No. 69 din 23 Oct. a. c. în ziarul nostru am publicat sub titlul de „Afțiunea de ajutorare a șomerilor din Oradea” atragând atențunea d-lui Primar Dr. A. Boțoc asupra dezastrelui care amenință cu oame mai multe mii de persoane și cără familiile întregi și astăzi amenințate de aperi — din vina lor — în larmăză care ne aşteaptă și se ne bate la ușă.

Am arătat necesitatea pentru reluarea acțiunelui de ajutorare a șomerilor din partea acestora „cari au nu numai datoria dar și interesul de-a ajuta” asigurând prin aceasta nu numai pacea și învierea acestui oraș dar și alinarea revoluției sufletești a celor milioane de oameni căi sunt sortiți de a cădea prada mizeriei, a gerului și a foamei care toate contribuiesc la revoltă și năluște.

Iată că punctul nostru de vedere este în acordul cu domnul Consilierul D-lui D. R. Ioanescu Ministrul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale — care dumineca trecută ne-a vizitat orașul — care a dat dispozitii concrete pentru a se începe acțiunea de ajutorarea șomerilor, pentru remedierea și pentru scăderea șomajului.

Urgența rezolvării acestei probleme s'a aflat ecoul în inimile nobile a D-lor. Dr. A. Boțoc Primarul orașului nostru, Prof. L. Albu sub Primar, Moga R. Chestorul Politei, Ing. Trimbătoni Iosif, Industrial Popescu P. Inspectorul G. a Muncii, Ing. Mateescu repr. U. G. I. R și Dir. Gen. a Uzinelor Electrice, care arătat că nu este permis să se concedie nici un muncitor sau angajat pe motivul că aceștia au venit dela sate. Este contra unor tendințe care sau vântură ocupăndu-se cu această idee.

Dacă este pentru a se creea izvoare de muncă, cum este fabrica „Astra” care deschizându-și porțile să ar ajunge la remedierea numărului șomerilor.

Felicitem pentru această atitudine pe D. Ing. Mateescu care pe lângă o propunere corectă, menținerea în serviciu a celor dela sate — care în marea majoritate sunt români — se impune în mod imperativ și din punct de vedere național.

Sedinta vîtoare se va ține la Mercuri, săptămâna viitoare.

Gh. Cr. Grădișteanul

Adunarea Delegației Județene a Partidului „Național Tărănist”.

La îl c. a avut loc în sala restaurantului „Dacia” adunarea delegației județene a partidului „Național Tărănesc” care a fost prezentată de dl Dr. Stefan C. Pop Președintele Camerei Deputaților, la care afară de duii parlamentari au mai luat parte Dni Dr. Popu sub Prefectul județului, Dr. Al. Boțoc Primarul municipiului, Dr. D. Cosma Iosif Gen. Sanit. Dr. Buștea Cornel membru în Comisia Int. Jud. Dr. Gheorghe Frâncu medic pensionar, Dr. I. Voștar, avocat din Iosei, precum și numeroși delegați tărănești membri ai partidului „N. T.” din județ.

Dl Dr. Popu subprefectul județului și d Dr. Buștea au arătat felul cum, să distribuă grâul de sămânță agricultorilor bătuți de inundații, secetă și rugină. Măsurile luate de forurile administrative au satisfăcut pe deplin pe toată lumea și în urma acestor măsuri care pot servi ca model pentru țara întreagă, s'au înșamnat 75% din pământurile agricole.

Sămânța de grâu nu s'a adus din alte parti ale țării și nici nu s'a importat, ci a fost cumpărată de la agricultorii din acost județ, din locuri, căi nu au fost bănuite de secetă și rugină.

Aceasta lăudabilă acțiune se datorează forurilor administrative și în special d Dr. Lazar Augustin Prefectul Județului, Dr. Popu sub prefectul jud. d. Dr. Buștea Cornel și Dr. Ursuțiu Avram avocați și președinti de sectoare din Chișinău respective Pecica.

Dacă în județul Arad 75% din pământul agricol este înșamnat apoi aceasta se datorează acestor domni care au jertfit totul, cără și sănătatea lor în interesul binelui obștesc.

Grâul de sămânță s'a împărțit după dreptate, nu numai membrilor din partidul „N. T.” căci acești domni vrednicile de lauda tuturor s'au așezat deasupra patimelor de partid.

S'a mai soluționat chestiunea de ajutorarea cu bani a înșirătorilor din primăvară.

Apoi s'a trecut la alegerea candidaților pentru Consiliul Județean.

Numele candidaților și publicăm în alta parte a ziarului nostru.

Gh. Crișan

— Guvernul danez a fost pus în minoritate în Cameră. La urma acestui fapt se pare că guvernul va dizolva parlamentul.

Jocurile noastre.

Concursul I. Seria 2-a

1. „Aradul”

de N. M. Ciampoiș

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60	61	62	63
64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81

Orizontal: 1. Numire ce s-ar putea da „Aradului” în raport cu cultura pe care o răspândește. 9. Luna aceasta „Aradul” a înălit doi ani de... 10. Și deci face acum un... înainte. 11. A..., la școală e interzis. 13. Popor antic. 15. Fiul al lui Lot. 16. Interjecție. 17. Campion, chiar în ziaristică. 18. Mărginit (fig.). 20. Oraș în România. 21. Precum e o forță naivă, tot așa e acum și una... 23. La jocul de cărți. 24. „Viață” (Coșbuc). 26. Personaj mitologic (s=z). 28. Prepozitie. 29. Caracter ce se potrivește și „Aradului”.

Vertical: 1. Așa cum apare „Aradul”. 2. Dieceză. 3. Mobilă, neapărată într-o redacție. 4. Măsură. 5. Oraș în Jugoslavia. 6. „Dorinii nemărginie plantând într-un...“ (Eminescu). 7. „Aradul” e tipărit la... Diecezană. 8. Munte în Grecia antică. 12. Tot acolo! 14. „Aradul are un rol... în... jurnalistică arădană“. 19. Verbală. 20. „Un... trece și altul moșteneste“ (Alexandrescu). 23. Moș trăgăti, multe „ali“. 25. De ceva al lăptelui. 27. Pronume.

2. Joc în dublu patru

de C. G. Minciună.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60	61	62	63
64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81

Orizontal: 1. Articole „Aradului” sunt... în felul lor. 2. Om foarte bogat. 3. Născut din două specii diferite. 4. Capitala unei țări africane. 5. Așa cum apare „Aradul”. 6. „Aradul” nu se sfiește a... pe cei vinovați, ori căt de sus ar fi ei puși. 7. Caz de declinare. 8. Acră. 9. Scrisoare, dacă vrăi poate fi și de dragoste.

Vertical: la fel.

3. Enigmă,

de Sfinx.

Legați o măsură de timp cu una de lungime, și veți căpăta o publicație periodică. ARADUL

□ Cauzele reumatismului. Profesorul vienez Sitger a tînuit zilele acestea o conferință, arătând că în cele mai multe cazuri reumatismul e o boală infecțioasă. Boala o cauzează de obicei bacilul rumin, „streptococcus” și prin urmare e vorba de o infecție de sânge, cu centru în inimă. În cursul discuției ce a urmat după conferință mai mulți medici au dovedit, că în sângele multor reumatici s'au găsit bacterii tuberculoze și prin urmare e o boală specială, care recere an de an numeroase jertfe.

Noua conducere a Băncii Victoria din Arad.

Aflăm cu placere, că Consiliul de Administrație a Băncii Victoria a dat delegație în calitate de Director General Domnului IOSIF ALBON, directorul băncii, care și până acum în absență fostul director general a executat agendele acestea. Suntem sănătăți, că, Consiliul de Administrație de astădată a dat delegație Dlui Albon, care are experiențe lungi bancare, și care din frageda sa tinerețe funcționează în aceasta cartieră.

Dl. Albon să bucură de o simpatie generală atât în viața socială, cât și în cercul bancar, persoana Domniei Sale simpatică, i.

Pe marginea alegerilor din Germania

Hitleriștii vor colabora cu comuniștii pentru răsturnarea cabinetului von Papen?

Rezultatul alegerilor din Germania, care n'a surprins de altfel, accentuiază, după cum am mai spus, vădita înțepune a Germaniei care se împarte între diferite curente și o suflare justificată de situație și circumstanță, de a ieftini și răsuflare din actuala situație.

Au fost aleși de data aceasta, pentru Reichstag, numai 583 de membri dintr-o populație de 60 milioane, care sunt național-socialiști. Situația guvernului von Papen este după aceștia și după cele puse la cale de comuniști că nu se poate de pericolată. Cei din urmă cer sgomotos convocarea imediata a nouului Reichstag pentru a face declarația de neincredere în guvern.

In același timp, oficiul central al partidului național-socialist, care apare la Muenchen, fiind suspendat pentru un interval de o săptămână, o reacție din partea acestora în termeni neobișnuiți până acum, este evidentă.

In aceiași societate cade și atitudinea statelor federale germane, care au început negocieri pentru a organiza un front unic în scop de a răsturna căt mai neîntâziat guvernul von Papen.

In această situație, discursul cancelarului, — care speră totuși într-un sprijin al diferitelor grupări, — este socotit în cercurile berlineze ca neaventit.

Aci se vorbește — deocamdată ipotetic, e drept, — de posibilitatea unei acțiuni comune între hitleriști și comuniști până la răsturnarea cabinetului von Papen, după care fiecare grupare să-și reia activitatea independent, conform cu aspirațiile fiecărei. Nu trebuie să uităm însă a doua parte a discursului cancelarului, — care se bucură încă de toată increderea bătrânlui mareșal, președinte al Republicii, care a mai ales și altădată între Reichstag și von Papen așa cum a ales, — în care acesta accentuiază tendința fermă a Germaniei de a urmări obținerea de drepturi egale.

„La baza politicei germane, a încheiat cancelarul, stă dezarmarea generală, însă la o asemenea convenție Germania nu va putea participa până ce același drepturi nu vor fi valabile și pentru ea“.

□ America va bea în urmă alegerii nouului președinte, Dl Roosevelt, care se zice, a fost ales numai că a promis consumul alcoolului, americanii își vor putea potoli în mod liber setea de băuturi spirituoase. Se pare că nici nu vor aștepta până în Martie 1933 când nouul președinte își va lua în primire postul, ci printre lege specială vor ridica proibitia în cursul lunei Decembrie. Păcat! Dispar gangsterii.

— La Londra au avut loc grave turborări între armata foamei și poliție.

Salonul de Coafură „PIROSKY”

aduce la cunoștința orăului public noile reduceri de prețuri:

Ondulat . . . . 8 Lei
Tuns pentru dame . . . . 8 "

Coafură și spălatul părului . . . . 8 "
Manicure . . . . 8 "

Instalație de radio. Serviciul modern, antisепtic și conștiincios.

Str. Matei Corvin No. 2.

Pe lângă prețuri ieftine vă puteți procura blănuriile Dvs. execuțate frumos și bine la

Alexandru Zimmerman
blănări
str. Bucur No. 5.

Tot acolo se primește spre reparare și transformare blănuri pe un preț convenabil.

Candidații Partidului „Național Tânăr” în Consiliul Județean.

Delegația partidului „N. T.” a hotărât ca în Consiliul Județean să nu fie candidați Doi parlamentari, primari și demnitarii care ocupă alte funcții.

D. St. C. Pop motivează aceasta hotărârea că Doi deputați fiind ocupati cu alte treburi de interes obștesc, nu vor putea lua parte regulat la ședințele com. jud., astfel s'a propus și ales următorii candidați:

1. Stefan C. Pop Pres. Cam. Deputaților.
2. Dr. Bustea Cornel.
3. Takács Nicolae.
4. Dr. Pop Victor.
5. rezervat pentru un german.
6. Dr. Al. Horga.
7. Dr. Petica Petrița.
8. Crâsnic Aurel.
9. Darányi Ioan.

10. Dr. Petz Francisc.
11. Dr. Ursuțiu Avram.
12. Dr. Voștinar.
13. Gárdos Nic.
14. Stan Nicolae.
15. Wéber Ioan.
16. Vorțan Mihai.
17. Dr. Vladislav Cornel.
18. Páffy V.
19. Jacob Ștefan.
20. Torzan N.
21. Popoviciu Moisă.
22. Gerlach Fr.
23. Putici Andrei.
24. Cr. Frâncu Gheorghe.
25. Bikádi Ioan.
26. Neamțu Ioan.
27. Muneran Teodor.
28. Crișan Gavrilă.
29. Bojna Iván.
30. Chereci Mihai.
31. Morar Vasile.
32. Orosan Ioan.
33. Zelik Ștefan.
34. Dr. Cosman Gheorgh.

INFORMAȚIUNI.

□ In cursul lunei Noemvrie, partidul „Ununii Agrare” de sub președinția d-lui Argetoianu, va ține o serie de întruniri în toată țara, pentru lămurirea cetățenilor asupra problemelor politice la ordină zilei. Prima întrunire a avut loc la Craiova în ziua de 6 Noemvrie cu care ocazie d. Argetoianu a făcut declaratii asupra acțiunii sale de guveru și a arătat neajunsurile legii modificate toare a converșiuni. Întruniri vor urma la Iași, București și Bacău, cu același obiectiv.

□ Partidul național-agrар al d-lui Goga încă a ținut Duminică o adunare la Timișoara unde ea a luat cuvântul toți fruntașii partidului.

□ D-l Maniu s'a declarat, la Cluj, contra inflației spu-nând: „Unul din părtele principale ale programului guvernului este respectarea deplină a stabilității. În consecință, în imprejurările de azi, inflația este cu totul excludătă”.

□ D-l Dr. Lupu s'a declarat la Brăila, pentru un guvern de concentrare și pentru inflație.

□ D-l Argetoianu a spus la Timișoara, că este absolut necesară conversiunea pentru toate felurile de datorii, deci D-sa preconizează converșiunea și a datorilor urbane și a industriașilor și comercianților.

□ Moratoriu general în Germania. Börsen Zeitung din Berlin anunță că guvernul german este hotărât să ceară moratoriu general până în luna Aprilie 1934, pentru toate datorii interne și externe.

□ După masă nu se va lucra în birourile Statului. In cercu-riile oficiale din București se afirmă că guvernul va dispu-ne ca în timpul iernii la autoritățile Statului să se lucreze numai înainte de masă până la ora 2, iar după masă deloc pentru a se face economii la combus-tibil și luminat.

□ Expoziție avicolă. În zilele de 19, 20 și 21, Noemvrie va avea loc în Arad, Magazia Andrényi din str. Moise Nicoară, o mare expoziție avi-colică, aranjată de Societatea „Carierul”.

□ S'a început repararea via-ductului. În fine, aproape de venirea iernii viaductul — puntea dintre Arad și Grădile — a început să fie reparat. Dar nu radical ci numai pentru uzul pietonilor.

□ Prețul grâului a început să scăde. La târgul săptămânal de Vineri prețul cerealelor a pronunțat o ușoară scădere. Astfel, grâul vechi s'a vândut cu 630--650 lei mm., grâul nou cu cca 520—550 lei mm., porumb nou cu 140—150 lei mm., orz cu lei 260—280 lei mm., ovăz cu 210—230 lei mm.

□ D-l Goga la Arad. Marți seara venind dela Timișoara, d-l Oct. Goga, președintele partidului național-agrар a so-sit la Arad. A avut o lună intrevadere cu D-l V. Goldiș care recent a intrat oficial în partidul D-lui Goga. După aceasta D-l Goga a luat masa la P. S. Sa Episcopul Grigorie iar cu rapidul de 11 noaptea a plecat la București.

Atelerile comunale și jude-țene. Vineri a avut loc la „Dacia” consfătuirea Guver-namentalilor în vederea aleg-riilor comunale și județene. S'a fixat candidaturile. Guvernul merge — în județul Arad — în cartel cu ungurii și cu germanii.

□ Unul dintre bandiții care au răpit copilul lui Lindbergh a fost arestat în Spania. La poliția din Sevilla s'a prezentat un matroz american cu numele Shwale, susținând că a făcut parte din banda care a răpit pe copilul colonelului Lindbergh. Matrozul a fost arestat și se fac cercetări pentru a stabili întru cât spusele lui co-respond adevărul. Se crede că Shwale prin mărturisirea făcută nu urmărește decât să ajungă în America unde va recunoaște că a îndus în eroare autoritățile din Spania și politici din America va trebui să-l pună pe picior de libertate.

— Departe de a fi fost îchi-dat, conflictul din Manchuria este pe punctul de a lăua din nou proporții. Ciocnirile dintre armatele de expediție japo-neze și insurgenții chinezi, au devenit atât de îndărjite încât cel din urmă să concentreze, pentru o luptă pe care o vor decisivă, 30.000 de oameni înarmați în jurul Karbinoului.

— Săptămâna aceasta au fost executate în Polonia două serii de splioni sovietici.

— După cum am spus și până acum există în Europa o problemă a cărei rezolvare nu se știe ce finit poate lăua, dată fiind și mentalitatea po-porului german și încleștarea la care a fost supus pe de o parte de tratatele de pace pe de alta de criza economică.

In ultimul timp și-a reven-dicat dreptul care ar distrugе unitatea Germaniei, Prusiei. Pentru acesta în primul rând autoritățile caută acum o orientare care să încadreze complect și să încăuzeze indepen-dența de până acum a provin-cieli. Se crede că până la urmă se va ajunge la soluția că, prim ministru din Prusia să fie cancelarul Germaniei.

O soluție care ca toate pa-leativele nu va reuși decât să amâne un desnodământ.

□ Fasolea românească în streinătate. România ocupă primul loc printre statele fur-nizoare de fasole în Spania, importul din România repre-zentând 65% de totalul de fasole cumpărat de Spania în străinătate. În primăvara 7 toni ale anului curent, România a expediat în Spania 1.233.000 kg. fasole în valoare de lei 8.100.000. Fasolea românească este foarte apreciată pe piața spaniolă, cum și în nordul spaniol și în insulele Canare. După cum se vede din această stire, fasolea noastră este o marfă destul de prețioasă și săraci noștri nu ar pierde nimic dacă ar cediva mai mult această plantă care nu cere atâtă lucru

□ Ghete din păr omenesc. Comisariatul Comercial al So-vietelor a cumpărat dela bar-bieri și coafori tot părul tălat. Din acest păr s'a fabricat a-poi ghete de diferite mărimi care s'a și pus în vânzare. Se spune că noile ghete sunt superioare celor fabricate din piele.

□ Exportul în Septembrie. În luna Septembrie, România a exportat următoarele canti-tăți de cereale:

8.977 vag. porumb, 10.167 vag. orz, 298 vag. ovăz, 194 vad. grâu, 34 vag. secară, 756 vag. fasole, 98 vag. măzăre, 71 vag. linte, 67.751 vag. ră-pită, 34.860 vag. floarea soarelui (seminte), 16.124 vag. semințe de dovleac (lădale), 16.461 vag. cânepă, 20.314 vag. in. Pentru a se vedea impo-tența acestor cantități dăm mai jos și prețurile mij-loclii ale acestor produse: (pre-turile sunt socotite pro 100 kgr. la Bursa Brăila): grâul 475 lei, secara 375 lei, ovăsul 204 lei, orzul 202 lei, porum-bul 190 lei, fasolea 250 lei, semințe de floarea soarelui 247 lei, semința de cânepă 422 lei, semința de in 427 lei, semința de răpită 250 lei, cea de dovleac 720 lei.

□ Toamnă lungă, ne preve-ștește vestul previzionist fran-cez Jilvert. Prevederile lui sunt întocmite după niște hărți si-nopticice și s'a dovedit întot-deaua exacte. Către mijlocul lunii Noemvrie vom avea zile calde de vară. Se spune însă că primăvara va fi foarte doioasă.

□ Foamele în Rusia Sosesc din Riga informații asupra în-grijorării produse în rânduri-le autoritaților dela Leningrad prin împuñarea tot mai sim-jită a alimentelor. În fiecare zi fac coadă în fața magazi-nelor statului «cozi de consuma-toari» care rămân neaprovi-nionați.

Conferințele și măsurile luate în acest sens n'au avut nici pe departe darul ameliorării răului; din potrivă ele au alarmat lumea. Îi ceeace se petrece la Leningrad se repetă în fiecare orășel, până în sta-tele de pe tot întinsul unde anarsia roșie și-a intins stă-părirea contra drepturilor celor mai firești ale omului. Este în aceste evenimente preludiul însuși al răsturnărilor de măne, cu atât mai grozave cu cât boișevismul a ucis în su-fletul singura posibilitate de înfrângere: credința.

□ Notarul Putici din Hâlmagel a fost achitat de secția I. a Tribunalului Arad de sub acuzația de înșelăciune și plăsmuire de acte publice în complice cu consilierul comunal Cristea David din Lun-șoara.

□ Dr. V. Noveanu, medic, și-a mutat cabinetul medi-cal în B-dul Carol No. 22 (lângă Tribunal)

□ Declarațiile de impunere pe anul 1933 se pot face conform unei recente ordona-nțe ministeriale, se vor face dela 20 Noemvrie până la 20 Decembrie 1932.

Ziua Gimnasticului

Ciocniri săngeroase la Dublin

In 11 Noemvrie în toată lumea s'a serbat ziua armistițiului, ziua când răboiul mon-dial a luat sfârșit. Ziua aceasta care trebuie consacrată păcii a fost păcată de săngajele văsăsat de Irlandezii la Dublin.

In această zi autoritățile en-gleze au pregătit și la Dublin ca și în alte orașe mari ser-bări comemorative. Serbările au fost împiedicate de irlan-pezi D-lui de Valera cari vreau să se despartă de Anglia. Mu-tința adunată la serbare, în un moment a început să vo-cifereze, preținând boicotarea mărfurilor engleze și declara-rea lui de Valera de rege al Irlandei. Serbarea n-a mai pu-tut continua și armata a in-tervenit.

În ciocnirea aceasta au rezultat 1 mort și 38 răniți grav. In învălășeală un zia-nist englez a fost crunt bătut. Politia și armata sosită în număr mare a arrestat pe capi-tanii manifestanților. Multimea s'a strâns în jurul acestora vrând să-i elibereze. Revolta popula-ției a crescut la miezul nop-ții în aşa măsură încât a fost nevoie să se scoată și garda civică pentru restabilirea li-niștel.

Nu voiu incepe printr'o pa-tetică incursiune în domeniul cărților cari tratează problema simplă în acela timp complexă a prieteniei, pentru că odată încheiate aceste mici însemnări, n'as putea spune: ce era de demonstrat, am demonstrat.

Despre prietenia desinteresată, cine vrea să-si formeze o vagă idee, să citească acele bune minunate cărți ne au atins copilăria. Va găsi splen-dide dovezi de prietenie, pe care astăzi nu îl este să le vadă nici în ruptul capului. Progre-sul tehnic și evoluția men-talității omenesti, au reușit să dea o altă coloratură priete-niei, din cauza egocentrismu-lui și egoismului din ce în ce mai pronunțat la fiecare in-divid. Aceste două sentimente, omoară pe cel de-al treilea, omoară prietenia, care astăzi servește celor naiv și crea-duli. Prietenia de după razboi, în imensa ei majoritate este numai o slabă parodie a celei ce ar trebui într'adevăr să se numească prietenie.

Cazuri răzlețe, care astăzi sunt considerate drept anomali, mai păstrează reminis-cențe unei prietenii, în sensul adve-vrat ai cuvântului.

Prietenia însă nu se man-ifestă în chestiuni obișnuite sau în materie sentimentală. Aceste sunt a se considera drept simple copilări.

Un coaz — și acesta fiat din cinematograf — zgă-dăsește sufletul marilor: în te-ma frânează din spate ho-tarul german, îmbuștează în groaznic incendiu subiac-ant amintirile vîntului calore-știlor de muncitori. Echipa japa-nă de salvare nu dispune de personalul prea numeros erut de muncă titanica ne-însură-pentru salvarea tuturor mun-citorilor.

Mineri germani la curățe cu catastrofa d-nă mina frânează, în urma unei ho-lărări spontane băzată pe: ei sunt francezi, noi suntem germani, dar toți suntem camarazi, plecați în grup compact înăuntru toate unelele de salvare, în cadrul camarazilor francezi.

Iată dor că dușmania franco-germană e căutată în pictoare de către camaraderie. Zadar-nice sunt flexiunile orice-ale capilor popoarelor, zadar-nice sunt conferințele și para-conferințele din neutra Eifelie, înfrățirile popoarelor rămâne un ideal pe care poporul de jos, fără conduceri embodiști, îl poate realiza, printr-o cel obidiști și umi îți n'au donit și nu vor dori niciodată razboi, crezut și dăltuit între culte de cei mari și nestrajici.

Aceasta — camaraderie — e cea mai splendidă exteriorizare a sentimentelor altruiste.

Prietenia de astăzi, un rest pe care-l utilizează cel mic de suflet.

a. mic.

□ Alianța politică între Ungaria și Italia? O știe din Roma anunță că Italia convinsă de nedreptatea fă-cută Ungariei prin tratatele de pace, va știe să fie alătură de ea pentru prima dată. Satis-fației ce î se cuvine. În con-secția între aceste două țări s'a închiat o alianță politică, tratată în prealabil de Mus-solini și Gömbös.